Prima instanța: Judecătoria *****, sediul Central Judecător: Bologan Angela
Dosarul nr. 2r-3941/23
2-23157282-02-25r-29112023

D E C I Z I E
Colegiul civil, comercial și de
Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

06 februarie 2024 mun. Chişinău

în componența:
Președintele ședinței, judecător Ion Țurcan
Judecătorii Viorica Mihaila și Ala Malîi

examinând, în lipsa părților, recursul declarat de executorul judecătoresc Scorici Lilia, împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Central din 09 noiembrie 2023, adoptată în cadrul cauzei civile inițiată la demersul executorului judecătoresc Scorici Lilia privind anunțarea în căutare a debitorului *****, -

a c o n s t a t a t:

La data de 06 noiembrie 2023, executorul judecătoresc Scorici Lilia a înaintat în instanţa de judecată prezentul demers prin care a solicitat: emiterea unei încheieri privind anunţarea în căutare a debitorului *****, născut la 09 ianuarie 1996, c/p *****, ultimul domiciliul cunoscut în satul Măgdăcești, raionul *****, asigurarea prezentării acestuia la sediul biroului executorului judecătoresc, cât și suspendarea executării documentului executoriu.

În motivarea demersului executorul judecătoresc a invocat, că deține procedura de executare nr. 079-46/23 intentată la cererea creditorului Ciobanu Mihail în temeiul documentului executoriu nr. 2-231/23 emis de Judecătoria ***** la 10 mai 2023 privind încasarea de la debitorul ***** în beneficiul creditorului a sumei de 22332,07 lei.

A subliniat, că în scopul asigurării executării documentului executoriu a fost emisă încheiere de aplicare a măsurilor de asigurare a executării, concomitent în privința debitorului au fost aplicate restricții în conformitate cu imperativele legale, dar măsurile aplicate nu au determinat executarea efectivă a documentului executoriu. Mai mult, executorul judecătoresc susține că, în procesul executării silite s-a stabilit că debitorul ***** nu dispune de careva bunuri ce pot fi urmărite, iar locul aflării debitorului nu este cunoscut, fapt confirmat prin procesul-verbal întocmit la adresa debitorului și din cuvintele mamei, precum debitorul nu

locuiește la adresa de domiciliu de 2 luni și cererea creditorului.

Argumentează că în prezent nu are nici o posibilitate de a afla locul de trai al debitorului, concomitent nu dispune de careva dovezi de achitare a datoriei existente.

În urma tuturor măsurilor de executare întreprinse pînă în prezent, documentul executoriu nominalizat nu a fost posibil de executat din motiv că debitorul *****, se eschivează de la achitarea datoriei.

În drept, executorul judecătoresc Scorici Lilia și-a întemeiat demersul pe dispozițiile art. 22 și art. 72 din Codul de executare

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Central din 09 noiembrie 2023, a fost respins demersul executorului judecătoresc Scorici Lilia, privind aplicarea interdicției de părăsire a țării față de debitorul *****, ca fiind nefondat.

În motivarea soluției date instanța de fond a indicat, că executorul judecătoresc nu a întreprins toate măsurile de căutare posibile și necesare înaintea implicării resurselor de stat și anume ale poliției în căutarea debitorului în situația în care executorul judecătoresc nu a epuizat toate posibilitățile proprii pentru executarea silită.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 22 noiembrie 2023 executorul judecătoresc Scorici Lilia a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Central din 09 noiembrie 2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și emiterea unei noi hotărâri, prin care demersul să fie admis.

În motivarea recursului s-a indicat, că la etapa dată debitorul nu și-a onorat obligațiile, domiciliul debitorului nu este cunoscut în ceia ce privește adresa concretă a acestuia, situația dată face imposibilă executarea hotărârii judecătorești, dat fiind faptul că este necesară stabilirea locului aflării debitorului și aplicarea sechestrului pe bunurile debitorului de la domiciliul acestuia, or pentru întreprinderea acestor acțiuni în vederea căutării debitorului organele de poliție dispun de un spectru mai larg de acțiuni în vederea stabilirii acestuia și informării despre situația creată.

Mai declară recurentul, că a solicitat instanței de judecată admiterea demersului de anunțare în căutare a debitorului tocmai pentru a executa cât mai eficient actul judecătoresc.

Astfel declară recurentul, că prima instanță a omis și nu a ținut cont de faptul, că este o obligație a debitorului de a executa hotărârea judecătorească și că executorul judecătoresc a întreprins și îndeplinit toate măsurile și acțiunile posibile, în vederea executării documentului executoriu, dar acestea nu s-au soldat nici cu un rezultat.

Intimatul/debitor de și a fost informat despre examinarea recursului, nu a prezentat referință la acesta și nu și-a expus opinia vis-a-vis de problema dedusă judecății.

Studiind materialele dosarului în coroborare cu pretențiile recurentului, motivele de fapt și temeiurile de drept expuse și invocate de acesta în cererea de recurs și demersul înaintat instanței în coroborare cu legislația pertinentă cauzei, Colegiul consideră recursul fiind neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea actului judecătoresc atacat, din următoarele considerente.

Termenul de declarare a recursului.

Potrivit prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicare acesteia.

După cum s-a indicat anterior, executorul judecătoresc Scorici Lilia a declarat recurs la data de 22 noiembrie 2023 împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Central din 09 noiembrie 2023. Astfel, se constată că recursul a fost înaintat în interiorul termenului prevăzut de lege.

Cadrul legal pertinent aplicabil cazului.

Conform prevederilor art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă, încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părți și de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul Cod și de alte Legi, precum și în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, Curțile de Apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Conform prevederilor art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În corespundere cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea atacată.

În corespundere cu prevederile art. 72 Cod de executare:

(1) În cazul când prezența debitorului la anumite acțiuni de executare este impusă de lege, de documentul executoriu sau când executorul judecătoresc ori creditorul o consideră necesară, iar locul de aflare a debitorului nu este cunoscut, instanța de judecată, la demersul executorului judecătoresc sau la cererea creditorului, adoptă o încheiere de căutare a debitorului. Demersul executorului judecătoresc privind căutarea debitorului se examinează pe baza materialelor anexate la demers. Instanța care examinează demersul poate dispune citarea participanților la proces și a executorului judecătoresc pentru a se pronunța cu privire la temeiurile invocate în demers.

(2) Căutarea debitorului persoană fizică se efectuează de către organul afacerilor interne în a cărui rază teritorială se află ultimul domiciliu al debitorului.

(3) Căutarea debitorului persoană juridică se efectuează de către executorul judecătoresc, la cererea creditorului.

(4) Încheierea privind căutarea debitorului sau privind refuzul de a da debitorul în căutare poate fi contestată cu recurs.

Conform prevederilor art. 269 alin. (4) Cod de procedură civilă încheierile privind procedura de executare se emit unipersonal, fără citarea participanților la proces, cu excepția cazurilor în care judecătorul apreciază că este necesară prezența participanților la ședința de judecată.

Circumstanțele pricinii și starea de fapt. Aprecierea instanței de recurs.

Din materialele pricinii rezultă că, la data de 06 noiembrie 2023, executorul judecătoresc Scorici Lilia s-a adresat în instanța de judecată cu demersul nominalizat, indicând că deține procedura de executare nr. 079-46/23 din 04.11.2023, intentată la cererea creditorului Ciobanu Mihail, în temeiul documentului executoriu nr. 2-231/23 emis de Judecătoria ***** la 10 mai 2023 privind încasarea de la debitorul ***** în beneficiul creditorului a sumei de 22332,07 lei, a cheltuielilor judiciare legate de achitarea taxei de stat în mărime de 548,51 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3500,00 lei, în scopul executării căruia a fost intentată procedura de executare nr. 079-46/23, actele corespunzătoare fiind expediate pentru informare şi executare părţilor procedurii de executare.

De asemenea din materialele cauzei rezultă că, debitorul a fost citat să se prezinte pentru a i se comunica drepturile şi obligaţiile, inclusiv posibilitatea şi modalitatea de executare a documentului executoriu (f. d. 7,8).

Colegiul atestă că la actele cauzei sunt anexate copia procesului-verbal de ieșire la fața locului din 12 septembrie 2023 și cererea creditorului, însă acestea nu sunt suficiente pentru inițierea investigațiilor de căutarea a acestuia, iar executorul judecătoresc nu a întreprins alte măsuri legale de aflare a locului de trai al debitorului *****.

Totodată instanța de judecată constată că, din înscrisurile prezentate instanţei şi anexate în susţinerea demersului, nu rezultă că debitorul se eschivează de la achitarea datoriei sau că debitorul ar fi refuzat în restituirea acesteia, or fiind telefonat de către mama acestuia acesta a declarat că va achita datoria (f. d. 14).

Totodată, seatestă faptul că, la materialele demersului lipsește informația cu privire la traversarea frontierei RM de către debitorul *****, pe perioada, până la depunerea demersului în instanța de judecată.

Examinând demersul numit, prima instanță prin încheierea din 09 noiembrie 2023, l-a respins, pe motiv că din demersul înaintat, cât și din materialele anexate

la acesta nu rezultă necesitatea și oportunitatea de aplicare a măsurii solicitate, în acest sens nefiind prezentate care-va probe.

Respectiv, judecătorul instanței de fond a considerat că, executorul judecătoresc Scorici Lilia nu a întreprins toate măsurile necesare privind stabilirea locului de aflare a debitorului *****, or, obligație necesară de a fi întrunită la înaintarea unui demers privind anunțarea în căutare a debitorului.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 22 noiembrie 2023 executorul judecătoresc Scorici Lilia a declarat recurs împotriva încheierii judecătorului Judecătoriei *****, sediul Central din 09 noiembrie 2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admis demersul, cu dispunerea măsurilor solicitate.

Colegiul, analizând materialele cauzei, motivele invocate de executorul judecătoresc în susținerea demersului și recursului, starea de fapt existentă și cadratul legal aplicabil acesteia, conchide despre legalitatea încheierii atacate și netemeinicia demersului înaintat.

Or, executorul judecătoresc nu a probat demersul său, deoarece nu a indicat necesitatea și nu a confirmat necesitatea prezenței debitorului pentru a fi executat documentul executoriu, cum nu a demonstrat că lipsa debitorului este unicul impediment de executare a documentului executoriu și, de aceia prezența ultimului la executor este stringentă, necesară și obligatorie.

Astfel, Completul judiciar atestă că, atât din demersul înaintat, cât și din materialele anexate la acesta nu rezultă necesitatea și oportunitatea aplicării măsurilor solicitate, în acest sens nefiind prezentate probe suficiente și admisibile, iar executorul judecătoresc în demers nu a indicat care anume măsuri urmează a fi efectuate/executate cu participarea obligatorie a debitorului și care este cauze prezenței obligatorii a debitorului, pentru a fi posibilă executarea hotărârii judecătorești și stingerea datoriei (cerință expres prevăzută de norma legală).

La fel, Colegiul nu poate admite motivul invocat de executorul judecătoresc, potrivit căruia acesta ar fi întreprins toate acțiunile și măsurile posibile pentru executarea documentului executoriu. Or, Colegiul atestă lipsa informațiilor eliberate de autoritățile competente din raza de domiciliu a debitorului, privind lipsa acestuia de la domiciliu.

În acest sens Colegiul face trimitere și la jurisprudența Curții Constituționale, ce se referă la situații similare sau analogice, având ca obiect limitarea persoanei în dreptul de libera circulație, care prin Hotărârea nr. 7 din 05.04.2011 a statuat că: „…interdicția de a părăsi țara fiind măsura legală de asigurare a executării efective a hotărârii judecătorești nu reprezintă o ingerință nejustificată în dreptul la libera circulație, garantat de art. 27 din Constituție și normele actelor internaționale.” Colegiul găsește aplicabilă situației această constatare, deoarece anunțarea în căutare a debitorului afectează, într-un anumit

mod, libera circulație a acestuia, impunându-i, de și pentru o durată relativ scurtă și cu efect mai redus în comparație cu interdicția de a părăsi țara, impedimente și limitări de circulație.

Astfel, Curtea a statuat că dreptul persoanei la libera circulaţie, protejat de art. 27 din Constituţia Republicii Moldova şi de instrumentele internaţionale, nu face parte din categoria drepturilor absolute, a căror restrângere se exclude. Acest drept poate fi restrâns, exercitarea lui impunând respectarea condiţiilor prevăzute de lege. Curtea a reţinut, că orice limitare a dreptului persoanei la libera circulaţie trebuie să corespundă anumitor exigenţe de ordin material şi procedural, care să garanteze proporţionalitatea acesteia cu scopul urmărit.

În acest sens făcând referire la dispozițiile art. 54 din Constituţie, Curtea a relatat că exerciţiul drepturilor şi libertăţilor nu poate fi supus altor restrângeri, decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internaţional şi sânt necesare în interesele securităţii naţionale, integrităţii teritoriale, bunăstării economice a ţării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă şi infracţiunilor, protejării drepturilor, libertăţilor şi demnităţii altor persoane, împiedicării divulgării informaţiilor confidenţiale sau garantării autorităţii şi imparţialităţii justiţiei. Curtea a relevat, că acțiunile ce au ca obiect restrângerea dreptului la libera circulație constituie măsuri excepţionale, fiind instituită pentru asigurarea executării documentului executoriu și, corespunzător, acestea urmând a fi aplicate doar după ce au fost efectuate măsurile prevăzute de art. 63 alin. (1) din Codul de executare. După conţinutul lor, aceste măsuri, având scopul de a asigura executarea documentului executoriu, reprezintă un spectru de interdicţii ce grevează direct sau indirect patrimoniul debitorului, din care urmează a fi percepută datoria.

La fel, Colegiul relevă, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, că în cazul unor litigii, având ca subiect ingerința în dreptul de libera circulație, măsura respectivă instituită în privința unei persoane debitoare, ar putea fi dispusă în cazul în care este necesară protejarea drepturilor altor persoane și, anume, protejarea drepturilor și intereselor legitime ale creditorilor ce dispun de un Titlu executoriu. În cazul Reiner vs Bulgaria (cererea nr. 46343/99 din 23 mai 2006) CtEDO a estimat: „...din principiul proporționalității reiese, că restricția privind dreptul de a părăsi țara sa din cauza unei datorii neachitate, nu poate fi justificată decât în măsura, în care urmărește un scop - perceperea datoriei, iar faptul că debitorul părăsește țara, ar putea compromite șansele de a percepe suma în cauză”.

Conform constatărilor CtEDO, măsura restrictivă trebuie să fie prevăzută expres de lege, să aibă la origine un temei legal și să fie aplicată doar după expirarea termenului de executare benevolă a documentului executoriu și după întreprinderea unor eforturi rezonabile în vederea perceperii datoriei prin alte

mijloace, astfel încât restricția să fie o ultimă soluție de natură a influenta conduita și responsabilitatea debitorilor pentru executarea obligațiilor avute.

În sensul descris instanța stabilește, că dreptul persoanei la libera circulație, protejat de prevederile art. 27 din Constituția Republicii Moldova și de instrumentele internaționale, nu face parte din categoria drepturilor absolute, a căror restrângere se exclude. Respectiv, acest drept poate fi restrâns, exercitarea lui impunând respectarea condițiilor prevăzute de lege, urmând a fi respectat echilibrul dintre scopul urmărit prin măsura instituită, dreptul și interesul creditorului și drepturile ocrotite de lege ale debitorului, iar ingerința în acest drept, prin limitarea debitorului în libertatea de circulație, urmând să fie proporțională cu scopul urmărit.

De asemenea art. 2 paragraf 3 din Protocolul nr. 4 CEDO stipulează, că exercitarea dreptului la libera circulație nu poate face obiectul altor restrângeri, decât al celor care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, menținerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, protecția sănătății sau a moralei, ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

În actualul caz, potrivit situației constate, Colegiul nu a identificat prezența împrejurărilor care indică la existenta tuturor premiselor de instituire a unei restricții, ce vizează într-un anumit fel, de și într-un grad mai redus, dreptul debitorului la libera circulație, deoarece executorul judecătoresc nu a demonstrat epuizarea tuturor măsurilor posibile de efectuat în scopul asigurării executării documentului executoriu.

La fel, Completul judiciar reiterează, că executorul judecătoresc nici nu a indicat și nici nu a demonstrat necesitatea prezenței debitorului și, că anunțarea acestuia în căutare este ultima măsură posibil de efectuat care va garanta executarea documentului executoriu.

Corespunzător, omisiunile constate indică la netemeinicia recursului și corectitudinea soluției date de instanța de fond. Ca consecință, în situația anterior descrisă Colegiul constată, că instanța de fond corect și întemeiat a respins demersul executorului judecătoresc Scorici Lilia privind anunțarea în căutare a debitorului *****, corect a stabilit starea de fapt și corect a identificat și aplicat cadrul legal pertinent speței, adoptând o soluție legală în acest sens, iar motivele invocate de recurent în cererea de recurs fiind formale și neîntemeiate, reducându-se doar la critica subiectivă față de concluziile instanței de fond, necesită a fi respinse, cu menținerea actului judecătoresc atacat.

Reieșind din cele relatate și în conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. a) și 428 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de executorul judecătoresc Scorici Lilia.

Se menține încheierea Judecătoriei *****, sediul Central din 09 noiembrie 2023, adoptată în cadrul cauzei civile inițiată la demersul executorului judecătoresc Scorici Lilia privind anunțarea în căutare a debitorului *****.

Decizia este irevocabilă din data adoptării.

Președintele ședinței Ion Țurcan
Judecătorul

Judecătorii Viorica Mihaila

Ala Malîi